

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA TÈCNIQUES EN GEOGRAFIA

Aquesta guia proposa una sèrie d'indicacions i pautes formals que poden ser d'utilitat per a l'elaboració dels programes de les assignatures. Els diferents apartats que s'hi contemplen responen a la proposta de continguts de les Guies Docents aprovats per la CRUE l'octubre de 2002¹⁽¹⁾.

Nom de l'assignatura i Codi	TÈCNIQUES EN GEOGRAFIA; 28154
Curs i període en el que s'imparteix	Primer curs, assignatura anual
Horari de docència	Dt i Dj, 10-11:30h; Dt 9-10h.
Crèdits i Crèdits ECTS	Crèdits BOE: 12; Crèdits ECTS: 10
Tipus d'assignatura	Troncal
Professorat de l'assignatura	Nom del professor: Joan Nunes
	Despatx: B9-076
	Correu electrònic: jnunes@uab.es
	Horari tutories: Dm i Dj, 12-13h.

Objectius

- Proporcionar una visió global i integrada de la pràctica del treball geogràfic, amb especial referència a les finalitats, tipus, tècniques, fonts d'informació i instruments de l'anàlisi geogràfica.
- Dotar d'un marc conceptual i metodològic bàsic per a desenvolupar projectes i treballs pràctics d'anàlisi geogràfica.
- Capacitar per a les tasques bàsiques de representació cartogràfica i gràfica, exploració i anàlisi d'informació per a descriure i caracteritzar territoris o processos naturals o humans que tenen lloc en el territori i la seva evolució en el temps.
- Dotar del bagatge metodològic i tècnic necessari, tant per a les assignatures de caire temàtic o regional, com per a les assignatures instrumentals més avançades de tractament i anàlisi d'informació geogràfica.

Continguts

- Les bases conceptuals sobre la naturalesa de les anàlisis a realitzar i de la informació a tractar.
- Les bases metodològiques de plantejament, documentació bibliogràfica, disseny operatiu i planificació del projecte.
- La recopilació de les dades, el seu enregistrament i manipulació mitjançant fulls de càlcul, la seva organització mitjançant bases de dades.
- La resolució de necessitats d'exploració de la informació, i de descripció i classificació dels fenòmens estudiats, mitjançant les tècniques de representació cartogràfica, de representació gràfica en forma de diagrames i de descripció i classificació estadística.
- La resolució de necessitats d'avaluació d'hipòtesis i d'anàlisi de relacions mitjançant la introducció de les tècniques d'estadística inferencial bàsica i d'estadística espacial elemental.
- L'elaboració de documents de presentació de resultats, incloent l'elaboració de presentacions electròniques i la publicació en Internet

Metodologia docent

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant la següent pauta general d'activitats:

- Exposicions orals del professor.
- Estudi dels apunts de l'assignatura i ocasionalment lectura d'articles (activitat individual dels estudiants)

¹⁽¹⁾ Document: *El crédito europeo y el sistema educativo español. Informe técnico*. Disponible a <http://www.udg.edu/udgeuropa/documents.htm#documents>

complementària al treball d'aula).

- Resolució d'exercicis, o qüestionaris en els temes de caire teòric (activitat individual dels estudiants complementària al treball d'aula).
- Realització de pràctiques de laboratori amb equipament informàtic per al tractament i anàlisi de dades geogràfiques, centrades en el desenvolupament d'un projecte o cas de treball.
- Redacció dels informes corresponents als projectes desenvolupats com a pràctiques de laboratori i elaboració dels materials de presentació corresponents (activitat individual dels estudiants complementària al treball d'aula).

Pràctiques

Les pràctiques de laboratori es desenvoluparan a raó de 3 hores setmanals durant les 28 setmanes d'activitats presencials de què consta l'assignatura.

La finalitat de les pràctiques de laboratori és desenvolupar un conjunt de projectes sobre casos reals de descripció o anàlisi d'un territori o procés territorial, que exemplifiquen els diferents tipus de tasques d'anàlisi geogràfica i de tècniques per a resoldre-les, contemplades en cada unitat del temari.

Els projectes són l'element vertebrador del desenvolupament de cada unitat del temari i tenen com a funció l'aplicació a necessitats reals d'anàlisi de les competències metodològiques i tècniques adquirides per mitjà de la lectura dels apunts i la realització dels exercicis d'aprenentatge, així com el desenvolupament de les habilitats per a la resolució d'aquestes necessitats d'anàlisi mitjançant l'equipament informàtic adequat.

La realització completa dels projectes inclou, a més de l'aplicació de les tècniques necessàries per a produir els resultats, la interpretació d'aquests resultats des del punt de vista de la temàtica analitzada, així com la seva presentació en el suport o mitjà que s'indiqui en cada cas (redacció de l'informe i elaboració dels materials de presentació corresponents de forma individual per part de l'alumne fora de classe).

En funció de la temàtica tractada en cada unitat del temari, la realització dels projectes mitjançant pràctiques de laboratori pot tenir una durada d'1 a 3 setmanes (3 a 9 hores de laboratori).

Avaluació

Críteris d'avaluació:

Per tal de valorar l'aprenentatge de l'alumne en relació als objectius i continguts de l'assignatura, l'avaluació de l'assignatura es basarà en els següents aspectes:

- Comprensió de la finalitat (necessitats d'anàlisi cobertes) per cada tipus de tècnica tractada en les unitats del temari.
- Comprensió del problema o cas de treball abordat en cada projecte.
- Capacitat de gestionar i organitzar la informació.
- Habilitats d'investigació autònoma desplegades.
- Habilitats d'execució informàtica.
- Capacitat d'expressió escrita i gràfica per a la comunicació de metodologia emprada i resultats assolits.
- Qualitat del treball realitzat

Activitats d'avaluació:

Avaluació continuada durant el curs (nota de curs):

- Resolució de qüestionaris de revisió a realitzar individualment en temps d'estudi autònom, per tal d'avaluar l'assimilació de continguts conceptuals i metodològics. (5%)
- Resolució d'exercicis (problemes) a realitzar individualment en temps d'estudi autònom, per tal d'avaluar l'assimilació de continguts tècnics. (20%)
- Realització de projectes de pràctiques de laboratori, avaluats a través del corresponent informe de presentació de resultats, a elaborar individualment en temps d'estudi autònom, per tal d'avaluar les habilitats de comprensió / resolució de problemes, les habilitats d'investigació autònoma i d'execució amb mitjans informàtics i les capacitats de comunicació oral i gràfica. (75%)

Validació de coneixements al final de cada semestre (nota d'examen):

Per tal de verificar els coneixements adquirits i validar la nota de curs assolida es realitzarà una prova estructurada (examen) al final de cada semestre, que constarà d'una part teòrica en forma de test i d'una part pràctica en forma de pràctica breu de laboratori (aquesta darrera amb possibilitat de consultar apunts), inclosa la

interpretació de resultats.

La part teòrica comptarà un 40% de la nota de cada examen i la part pràctica un 60%. La nota global d'examen s'obindrà com a promig de les notes dels dos exàmens semestrals

Qualificació:

Per a aprovar l'assignatura és indispensable haver aprovat els dos exàmens semestrals.

Un cop aprovats els exàmens, la qualificació final serà la més alta de les dues notes (nota de curs o nota d'examen).

Bibliografia i materials específics

Els textos d'estudi bàsics són els Apunts o Materials del curs, disponibles a la pàgina Web de l'assignatura dins del Campus Virtual. Aquests apunts contenen la bibliografia citada i les lectures d'ampliació suggerides pròpies de cada tema o apartat. La lectura dels Materials del curs i la realització dels seus corresponents qüestionaris de revisió és obligatòria.

D'altra banda, per complementar els materials del curs o ampliar l'estudi dels temes de l'assignatura és recomanable disposar d'alguns manuals bàsics d'ús freqüent i consultar quan convingui textos més generals de referència.

Manuale bàsics en castellà sobre representació cartogràfica i estadística bàsica

Cortizo Àlvarez, T. (1998) *Los gràfics en geografia*. Gijón: Tria-ka. 174 p.

Gutiérrez Puebla, J.; Rodríguez, Rodríguez V. y Santos Preciado, J.M. (1995) *Técnicas cuantitativas: Estadística básica*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau. 239 p.

Manuale bàsics en anglès sobre representació cartogràfica i estadística bàsica

Matthews, H. and Foster, I. (1989) *Geographical Data: Sources, Presentation and Analysis*. Oxford: Oxford University Press. 140 p.

Mitchell, A. (1999) *The ESRI Guide to GIS Analysis. Volume 1: Geographic Patterns and Relationships*. Redlands (California, USA): Environmental Systems Research Institute, Inc. 186 p.

Monmonier, M. (1993) *Mapping It Out: Expository Cartography for the Humanities and Social Sciences*. Chicago (Illinois, USA): The University of Chicago Press. 301 p.

Walford, N (1994) *Geographical Data Analysis*. Chichester (UK): John Wiley & Sons, Ltd. 446 p.

Textos de referència o d'ampliació

Representació cartogràfica:

Robinson, A.H.; Morrison, J.L.; Muehrcke, P.C.; Kimerling, A.J. and Guptill, S.C. (1995) *Elements of Cartography*, 6th edition. New York (USA): John Wiley & Sons, Inc. 674 p.

Robinson, A.H. et al. (1987) *Elementos de Cartografía*, 1ª edició en castellà. Barcelona: Editorial Omega. 600 p.

Estadística bàsica:

Ebdon, D. (1982) *Estadística para geógrafos*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau. 354 p.

Anàlisi espacial:

Unwin, D. (1981) *Introductory spatial analysis*. London (UK): Methuen. 212 p.

Metodologia de recerca:

Leedy, P.E. (1997) *Practical Research: Planning and Design*, 6th edition. Upper Saddle River (New Jersey, USA): Prentice Hall. 313 p.

Sierra Bravo, R. (1988) *Técnicas de investigación social. Teoría y ejercicios*. Madrid: Editorial Paraninfo. 709 p.